

Uchwała Nr XXXIV/ 192 / 2013
Rady Gminy w Sokołowie Podlaskim
z dnia 30 kwietnia 2013 roku

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2013.

Na podstawie art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012r., poz. 1356 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012r., poz. 124 z późn. zm.) – Rada Gminy w Sokołowie Podlaskim postanawia co następuje:

§ 1

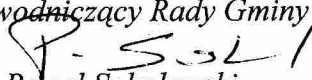
Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Sokołów Podlaski na rok 2013 – w treści stanowiącej załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Paweł Sobolewski

Gminny Program Profilaktyki i
Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie
Sokołów Podlaski na rok 2013

Wprowadzenie

Spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów szkód alkoholowych oraz kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie z tego tytułu ponosi budżet państwa, samorządu czy rodziny. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, tj.: zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczości, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Ale to nie jeden problem społeczny, przed którym stoimy, musimy uwzględnić zarówno ten fakt, jak i konieczność wzięcia pod uwagę szerszych zmian kulturowych i trendów globalnych. Rozwój technologii informacyjnej doprowadził do zmiany niemal wszystkich aspektów współczesnego życia, a zatem trudno się dziwić, że miał on również wpływ na zjawisko narkomanii, wzorców zażywania narkotyków i związane z nimi szkody, w obliczu których stoimy. Dlatego działania w zakresie zapobiegania problemom alkoholowym, narkomanii i rozwiązywania ich powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej, dlatego większość kompetencji i zadań oraz środków finansowych jest zlokalizowanych na poziomie samorządu gminy, która na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskała kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych a na mocy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii kompetencji do przeciwdziałania narkomanii w społeczności lokalnej.

Nie ulega wątpliwości, że podstawowym środowiskiem, w którym powinny być prowadzone działania zapobiegające powstawaniu problemów alkoholowych i narkomanii jest samorząd gminy, bo chociaż problemy związane z alkoholem i narkomanią mają charakter uniwersalny, dotyczą różnych sfer naszego życia i powodują różne szkody (społeczne, zdrowotne, ekonomiczne) zarówno te wymierne, związane choćby z opieką zdrowotną, wypadkami drogowymi czy przestępczością, jak i te niewymierne (cierpienie i ból). Należy zdawać sobie sprawę z tego, że szkody te dotyczą zarówno kraju, społeczności lokalnej, jak i konkretnej rodziny. To właśnie gmina ma przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności, aby zapobiegać i minimalizować skutki alkoholizmu i narkomanii.

W obecnej dobie nie zastanawiamy się już, czy warto pomagać, osobom, rodzinom z problemem alkoholowym a szczególnie dzieciom z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową, ale to robić szybciej, skuteczniej, efektywniej. Pomagać to znaczy minimalizować skutki, pomagać to przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzenia wolnego czasu, radzenia sobie z sytuacją trudną, konfliktową, jak skutecznie bez używek rozładować napięcie i rodzącą się agresję. Pomagać

to również wspierać młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, aby nie było potrzebne „podpieranie się” substancjami uzależniającymi. Uczyć umiejętności mówienia „nie” w sytuacjach, gdy młody człowiek jest poddany presji otoczenia.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy, realizowanych na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sokołów Podlaski, uchwalanego corocznie Uchwałą Rady Gminy. Rok 2013 będzie kolejnym rokiem realizacji programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii. Jest kontynuacją wielu działań zainicjowanych w latach poprzednich.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii określa zakres i formę realizacji zadań wynikających z ustaw.

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012r., poz. 124 z późn. zm.)

Podstawą podejmowanych działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sokołów Podlaski na rok 2013 są:

- Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2013.
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 – 2015.
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 – 2016.
- Wnioski Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z realizacji Programu w roku 2012.
- Wnioski, uwagi, propozycje zgłoszone przez osoby fizyczne i prawne, których działalność służy rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemów narkomanii.

Rozdział I - Postanowienia ogólne

1. Autorzy programu: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Koordynator programu : Pełnomocnik ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

3. Czas realizacji programu: 01 stycznia 2013 r. – 31 grudnia 2013 r.

4. Odbiorcy programu:

- 1) w zakresie zapobiegania alkoholizmowi i narkomanii: dzieci i młodzież szkół podstawowych, gimnazjum, rodzice, nauczyciele, reprezentanci innych grup społecznych,
- 2) w zakresie pomocy specjalistycznej: osoby mające czynny kontakt z alkoholem i osoby współuzależnione.

5. Cel programu:

- 1) Ograniczenie dostępności do alkoholu i narkotyków poprzez kreowanie lokalnej polityki w tym zakresie.
- 2) Ograniczenie picia alkoholu przez osoby niepełnoletnie.
- 3) Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych na terenie gminy oraz zmniejszenie rozmiarów już istniejących.
- 4) Zwiększenie skuteczności egzekwowania prawa zakazującego sprzedaży napojów alkoholowych osobom małoletnim.

- 5) Zmiana postaw i postępowania członków społeczności wobec problemów alkoholizmu i narkomanii.
- 6) Zwiększenie dostępności terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
- 7) Realizacja profesjonalnych programów profilaktyki wobec dzieci i młodzieży w zakresie choroby alkoholowej i narkomanii.
- 8) Szkolenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, nauczycieli realizujących programy profilaktyczne i handlowców zajmujących się sprzedażą alkoholu.
- 9) Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Pomoc pedagogiczna i prawna dla ofiar przemocy. Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się przemocą.
- 10) Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programów profilaktycznych.
- 11) Promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.
- 12) Realizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałania narkomanii.

6. Instytucje i organizacje pozarządowe – współrealizatorzy programu.

Rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkotykowych wymaga współdziałania szeregu instytucji, oświaty, policji, pomocy społecznej, służby zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, administracji, aby skutecznie przeciwdziałać przemocy związanej z alkoholem i narkotykami.

W gminie rozwiązywaniem tych problemów zajmują się:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 2) Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 3) Zespół Interdyscyplinarny Gminy Sokołów Podlaski
- 4) Punkt konsultacyjny dla osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym
- 6) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- 7) Szkoły Podstawowe i Gimnazja
- 8) Inne podmioty, których działalność służy rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

Rozdział II - Źródło finansowania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii

Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i nie mogą być przeznaczane na inne cele. Oznacza to, że kwota środków finansowych nie wykorzystanych w danym roku budżetowym powinna zwiększyć pulę środków przeznaczonych w następnym roku na realizację gminnych programów.

Rozdział III - Zadania Gminnego Programu

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

Na mocy artykułu 21 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi bezpłatne leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarnego i całodobowego oraz ambulatoryjnego. Koszty związane z odbyciem terapii w placówce odwykowej pokrywa Narodowy Fundusz Zdrowia (za pacjentów ubezpieczonych i za pacjentów nieubezpieczonych).

Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem psychicznym i zaburzeniem zachowania, które diagnozuje się na podstawie Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych – Rewizja X (ICD X). W procesie diagnozowania uczestniczą lekarze psychiatrzy, specjaliści psychoterapii uzależnień i psychologowie z doświadczeniem klinicznym. Do ostatecznego postawienia rozpoznania uzależnienia od alkoholu uprawniony jest lekarz.

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne, pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na ok. 850 tys., zaś osób pijących alkohol szkodliwie – na ok. 3,6 mln.

Podstawowym zadaniem samorządu terytorialnego jest zwiększanie dostępności terapii uzależnienia od alkoholu, narkotyków i współuzależnienia dla mieszkańców gminy. Dostępność profesjonalnej i efektywnej terapii warunkuje skuteczność jakichkolwiek innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym, narkomanią i przemocą domową. Zadaniem samorządu terytorialnego jest udzielenie takiego wsparcia, jakie pozwalałoby na realizację efektywnych programów terapeutycznych – zapewnienie możliwości leczenia w zakładzie odwykowym. Wspólną troską kierownictwa zakładu odwykowego i samorządu terytorialnego powinno być doprowadzenie do sytuacji, w której zakład będzie realizował kompleksowy, spójny, nowoczesny program terapeutyczny. Dla osób uzależnionych, którzy przebyli terapię w stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego, konieczne jest też umożliwienie odbywania programu terapii poszpitalnej. Szkody zdrowotne wywołane alkoholem i narkotykami nie ograniczają się tylko do szkód występujących u osób uzależnionych, lecz dotyczą także członków ich rodzin. Członkowie najbliższego otoczenia osoby uzależnionej żyją w stanie permanentnego stresu, co staje się przyczyną wystąpienia u nich stałych zaburzeń związanych z przystosowaniem, określanym mianem współuzależnienia (cierpienie i chaos emocjonalny, zaburzenia psychosomatyczne włącznie z nerwicą, system iluzji i zaprzeczania, który przeszkadza w realnej ocenie problemów związanych z alkoholem, zachowywanie układu małżeńskiego, rodzinnego, który podtrzymuje picie alkoholika). Leczenie współuzależnienia wymaga odpowiedniego postępowania terapeutycznego poprzez realizację programów psychoterapii współuzależnienia.

Zadania programu :

- 1) Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego.
- 2) Realizacja ponadpodstawowej oferty dla osób uzależnionych w formie dodatkowych zajęć terapeutycznych, np. zapobiegania nawrotom picia, służących dalszemu zdrowieniu i rehabilitacji społecznej, a także wspieranie środowisk samopomocy.
- 3) Ocena warunków i poziomu świadczonych usług w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym.
- 4) Wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu i narkomanii.
- 5) Dofinansowanie zajęć rehabilitacyjnych w trakcie obozów terapeutycznych.
- 6) Kierowanie na specjalistyczne badania (biegły lekarz i psycholog) w celu ustalenia stopnia uzależnienia od alkoholu i narkotyków i rodzaju proponowanego leczenia.
- 7) Wnioskowanie przez GKRPA do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego, o wgląd sytuację małoletnich dzieci w rodzinach alkoholików, a także powiadamianie prokuratury o występowaniu przemocy.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomania pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Nadużywanie alkoholu lub narkotyków przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy i jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci, które ponoszą ogromne straty we wszystkich aspektach rozwoju. Są słabsze fizycznie, częściej chorują. Rozwijają się u nich określone zaburzenia emocjonalne, często są ofiarami przemocy i nadużyć seksualnych ze strony najbliższych członków rodziny lub otoczenia. Ponadto stanowią tzw. grupę ryzyka pod względem prawdopodobieństwa uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Konsekwencja życia z osobą nadużywającą alkohol może być **współuzależnienie**, które nie jest chorobą – to efekt przystosowania się do sytuacji problemowej. W konsekwencji zaistniałej sytuacji rodzinnej u osób współuzależnionych mogą wystąpić nasilone problemy zdrowotne: zaburzenia psychosomatyczne, emocjonalne, stresowe lub zaburzenia adaptacyjne.

Istotną rolę w procesie pomagania dzieciom z rodzin alkoholowych odgrywają placówki dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, takie jak świetlice oraz grupy socjoterapeutyczne. Ich zadaniem jest wspieranie rodziny przez objęcie dziecka działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi, udzielanie dzieciom specjalistycznej pomocy psychologicznej. Dzieci te żyją w stanie chronicznego napięcia i stresu, co związane jest z niezaspokajaniem ich podstawowych potrzeb przez rodziców. Doświadczają one wielu traumatycznych sytuacji związanych z chaosem i awanturami w domu, a także niewypełnieniem ról rodzicielskich przez uzależnionych bądź współuzależnionych rodziców. W związku z tym udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym powinno być jednym z priorytetowych zadań, które podejmują samorządy lokalne w ramach realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Zadania programu:

- 1) Tworzenie i finansowanie bieżącej działalności świetlic opiekuńczo – wychowawczych, socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i innym uzależnieniem na terenie Gminy Sokołów Podlaski.
- 2) Finansowanie prowadzenia zajęć i programów socjoterapeutycznych dla dzieci z problemem alkoholowym. Programy te powinny opierać się na pisemnych konspektach do poszczególnych zajęć zaplanowanych do realizacji.
- 3) Dofinansowanie do organizacji wypoczynku dla dzieci z rodzin alkoholowych i gdzie występuje przemoc domowa połączonego z programem profilaktyczno – terapeutycznym i psycho – edukacyjnym.
- 4) Ocena warunków i poziomu świadczonych usług w świetlicach środowiskowych.
- 5) Finansowanie zatrudnienia wychowawców (opiekunów) w świetlicach socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i innymi używkami.
- 6) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych organizowanych dla pedagogów, psychologów, nauczycieli, którzy są zatrudnieni w tego typu placówkach lub deklarują gotowość podjęcia tego typu pracy.
- 7) Doskonalenie i upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 8) Doskonalenie metod interwencji w sytuacji przemocy w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty”.
- 9) Organizowanie i prowadzenie edukacji społecznej w formie lokalnych pogadanek, porad, seminariów, konferencji i kampanii w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym i narkomanii w ramach prowadzenia edukacji społecznej.

10) Tworzenie systemowego wsparcia i terapii dla dzieci z FAS (Płodowym Zespołem Alkoholowym) oraz dla ich rodzin i opiekunów. Niezbędne jest dostarczanie wiedzy na temat FAS psychologom, pedagogom, terapeutom oraz wszystkim, którzy zajmują się pomocą dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Picie alkoholu przez młodych ludzi jest najczęstszym zachowaniem ryzykownym – kontakt z alkoholem ma za sobą 87,3% gimnazjalistów z klas trzecich. Dlatego, myśląc o działaniach profilaktycznych i ochronie dzieci i młodzieży przed różnymi zagrożeniami, powinniśmy mieć na uwadze, że to właśnie alkohol jest najczęściej spożywaną przez nich substancją psychoaktywną, która otwiera drogę do podejmowania innych zachowań ryzykownych. Co prawda, ostatnie badania wskazują, że w Polsce wskaźniki dotyczące zachowań ryzykownych wśród młodzieży utrzymują się na podobnym poziomie, a wobec niektórych z nich można mówić nawet o spadku, to jednak nie oznacza, że powinniśmy zaprzestać intensywnych działań profilaktycznych.

Dużym problemem w pracy z młodymi ludźmi są ich własne przekonania normatywne dotyczące alkoholu, bagatelizowanie strat, przyswajanie pozytywnych skojarzeń z zabawą i relaksem, budowanych przez reklamę napojów alkoholowych. Próby pokazania młodym ludziom alkoholu jako substancji, która może być dla nich niebezpieczna, napotykają również na inną ważną przeszkodę – przyzwolenie rodziców, którzy często mylnie uważają, że „lepiej żeby dziecko piło, niż brało narkotyki”. Ważne jest, aby w podejmowanych działaniach opierać się na sprawdzonych, efektywnych strategiach profilaktycznych i nie zaniedbywać elementów, które mogą podnieść skuteczność naszych działań (np. w każdym programie dla uczniów powinny być zawarte elementy pracy z rodzicami).

Dotychczasowe doświadczenia związane z realizacją programów profilaktycznych wskazują, że nie ma uniwersalnego planu, którego zastosowanie gwarantowałoby uzyskanie dobrych efektów w każdej społeczności lokalnej. Planując w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii działania, których celem jest zmniejszenie spożycia alkoholu wśród dzieci i młodzieży, należy pamiętać, że osiągnięcie tego celu stanie się możliwe tylko wówczas, gdy nasze działania będą prowadzone systematycznie i planowo, przy wykorzystaniu różnych form oddziaływań skierowanych wielopłaszczyznowo. Należy również pamiętać, że wiele z podejmowanych działań (np. programów profilaktycznych) może się odnosić do różnych zachowań ryzykownych i zagrożeń wynikających z ich podejmowania (przemoc, agresja, sięganie po substancje psychoaktywne, wagary, przedwczesna inicjacja seksualna czy prostytutka), a nie tylko do jednego specyficznego zachowania problemowego. Nie oznacza to jednak, że jako działania informacyjne i edukacyjne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych mogą być realizowane wszystkie programy z zakresu promocji zdrowia (np. higiena jamy ustnej czy profilaktyka otyłości itp.).

Można podejmować różnego rodzaju aktywności skierowane do różnych grup odbiorców: dzieci i młodzieży, rodziców lub całych rodzin, osób pracujących z młodzieżą (nauczycieli, trenerów, itp.) przedstawicieli służby zdrowia, osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i przestrzegania prawa, sprzedawców, dziennikarzy, itp. Realizowane programy mogą mieć charakter uniwersalny, czyli mogą być przeznaczone dla wszystkich, bez względu na stopień ryzyka rozwoju problemów ze zdrowiem psychicznym (w tym z piciem alkoholu), na jakie narażone są poszczególne osoby. Można też prowadzić działania selektywne – tzn. adresowane do jednostek lub grup osób, które są w wyższym niż przeciętny stopniu narażone na nasilanie problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych (np. wobec dzieci z rodzin z problemem alkoholowym). Można się również skoncentrować na tzw.

profilaktyce wskazującej – czyli na działaniach ukierunkowanych na osoby szczególnie zagrożone pogłębieniem się problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych z powodu uwarunkowań biologicznych, psychologicznych czy społecznych lub u których rozpoznano już pierwsze symptomy zaburzeń (np. nastolatków, którzy mieli już problemy związane z nadużywaniem alkoholu lub popełniali jakieś czyny karalne).

Można też próbować, poprzez odpowiednie działania, wywołać określone zmiany w odbiorcach programu – jednostkach (np. dzieciach, rodzinach). Tego typu działania są dość powszechne w szkołach, różnego rodzaju placówkach wychowawczych, poradniach itp. W nurcie oddziaływań na jednostki mieści się też poradnictwo indywidualne i działania terapeutyczne. Natomiast, z perspektywy gminnego programu profilaktycznego, warto rozważyć też możliwości wprowadzenia zmian strukturalnych w środowisku lokalnym – tam, gdzie jednostki piją alkohol i/lub doświadczają problemów wynikających z picia.

Aby szkoły sprostały wyzwaniom, konieczne jest podnoszenie kompetencji nauczycieli w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą. Młodzi ludzie mają tendencję do podejmowania różnorodnych zachowań ryzykownych dla zdrowia (używanie różnych substancji psychoaktywnych, podejmowanie ryzykownych zachowań seksualnych itd.). W związku z tym w profilaktyce tych zachowań rekomendowane jest tworzenie programów edukacyjnych dotyczących różnych rodzajów środków uzależniających (alkohol, tytoń, narkotyki) oraz łączenie różnorodnych działań wspierających główne czynniki chroniące (zwłaszcza kształtowaniu silnej więzi rodzinnej, rozwijaniu zainteresowania nauką szkolną i rozwojem oraz wzmacnianiu skłonności do respektowania norm i wartości).

Prowadzenie działania na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych odbywa się w ramach programu - Gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Zadania programu:

- 1) Realizacja działań profilaktycznych w szkołach podstawowych, gimnazjach. Dofinansowanie programów profilaktycznych w ramach statutowych działań szkół, promowanie programów autorskich.
- 2) Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży podejmujących zachowania ryzykowne w zakresie wczesnej inicjacji środkiem psychoaktywnym.
- 3) Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców, których celem jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.
- 4) Przeprowadzenie cyklu spotkań profilaktycznych z młodzieżą na temat zagrożeń związanych ze środkami zmieniającymi świadomość i towarzyszącymi temu zjawisk.
- 5) Organizacja i finansowanie lokalnych kampanii profilaktycznych, udział w kampaniach ogólnopolskich, finansowanie konkursów na szczeblu szkolnym i gminnym.
- 6) Wspieranie działalności uczniowskich klubów sportowych, różnych form kultury fizycznej oraz innych społecznie akceptowanych rodzajów działalności związanych z propagowaniem zdrowego i abstynenckiego stylu życia-realizacja na bazie klubów sportowych programów psycho - profilaktycznych zmieniających zachowania dzieci i młodzieży w zakresie gospodarowania czasem wolnym.
- 7) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zasad sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
- 8) Zakup i rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych dotyczących uzależnienia i przemocy domowej.

4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowej i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

Realizując poszczególne zadania gminnego programu gmina może powierzyć ich wykonanie organizacjom pozarządowym pod warunkiem, że w statucie tej organizacji znajdują się zapisy określające jej zaangażowanie w sprawy związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkomanii. Przy procedurze zlecenia zadań organizacjom pozarządowym zastosowanie ma ustawa o pożytku publicznym i wolontariacie. Wśród wielu organizacji pozarządowych ważnym, a niestety nadal bardzo często niedocenionym partnerem są dla gminy stowarzyszenia i kluby abstynencie.

Zadania programu:

- 1) Wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących swe działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkotykowych.
- 2) Współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych szczególnie AA.
- 3) Współpraca z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży pod zastaw i na kredyt oraz złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny, czyli występować z aktem oskarżenia bezpośrednio do sądu z pominięciem prokuratora. Postępowanie z tego zakresu prowadzone jest na podstawie przepisów o postępowaniu karnym. Sprawy, w których gmina występuje jako oskarżyciel publiczny, odbywają się w trybie uproszczonym. Wniesienie aktu oskarżenia do sądu musi być poprzedzone przeprowadzeniem postępowania dowodowego.

Organy uprawnione do prowadzenia dochodzeń w sprawach karnych określa rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie określenia organów uprawnionych obok policji do prowadzenia dochodzeń oraz organów uprawnionych do wnoszenia i popierania oskarżenia przed sądem pierwszej instancji w sprawach podlegających rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, jak również zakresu spraw zleconych tym organom (Dz.U. Nr 108, poz.1019 ze zm.). Nie wymieniono w nim organu samorządu terytorialnego, a zatem gmina nie jest upoważniona do prowadzenia takiego postępowania. Art. 41 ust. 1 pkt 6 ustawy, który daje gminom prawo do występowania w charakterze oskarżyciela publicznego, stanowi również podstawę prawną do składania do organów policji wniosku o wszczęcie postępowania dowodowego. Policja powinna powiadomić o wszczęciu takiego postępowania gminę i prokuratora.

Zadania programu :

- 1) Kontrole punktów sprzedaży i lokali gastronomicznych w zakresie przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i prawa lokalnego, zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych:
 - a. kontroli podlegają wszystkie punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży na terenie Gminy Sokołów Podlaski, w zakresie:
 - przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz obowiązujących uchwał Rady Gminy w Sokołowie Podlaskim,
 - przestrzegania warunków określanych w udzielaniu zezwoleń,
 - b. kontrolę przeprowadza się zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 2) Kontrole przeprowadzane są, przez co najmniej trzy osoby bez uprzedniego powiadomienia placówki kontrolowanej.

- a. kontroli dokonują osoby upoważnione przez Wójta Gminy Sokołów Podlaski.
- b. osoby upoważnione do dokonania kontroli mają prawo do:
 - wstępu na teren nieruchomości, obiektu, lokalu lub ich części, gdzie jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych,
 - żądania pisemnych lub ustnych wyjaśnień oraz okazania zezwoleń w miejscu sprzedaży
 - podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego zgodnie z art. 4¹ ust. 2 pkt 6 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 3) Z przeprowadzonej kontroli sporządzany jest protokół, którego kopię otrzymuje kontrolowany.
- 4) W przypadku stwierdzenia podczas kontroli uchybień organ wydający zezwolenia wzywa kontrolowanego do ich usunięcia w wyznaczonym terminie, o ile nie stanowią one podstawy do cofnięcia zezwolenia lub wszczyna postępowanie o cofnięciu zezwolenia, albo podejmuje inne działania przewidziane prawem.
- 5) Kontrolowany w terminie 14 dni od daty otrzymania wezwania do usunięcia stwierdzonych uchybień przesyła do organu wydającego zezwolenie informację o wykonaniu zalecenia.
- 6) Sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych stanowi odrębne zadanie kontroli.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

W gminie nie występuje problem bezdomności, narkomanii i w związku z powyższym nie ma potrzeby integrowania ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem filarów integracji społecznej. Całość działań ukierunkowana jest na profilaktykę i wczesną interwencję.

Dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin, realizacja tego zadania może się odbywać również przez wspieranie innych przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji oraz na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin,

7. Instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego

W art. 21 ustawa ustanawia zasadę dobrowolności leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu. Zgodnie z tym przepisem wszelkie odstępstwa od tej zasady mają charakter wyjątkowy i muszą być uregulowane ustawą. Jednym z wyjątków od zasady dobrowolności jest instytucja zobowiązania do leczenia odwykowego unormowana w art. 24–36 ustawy.

Do zadań własnych gminy, na mocy art. 41 ust. 3 oraz art. 25 i art. 26 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, należy powołanie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, na której spoczywa obowiązek podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Zgodnie z art. 24 ustawy postępowanie zobowiązujące do podjęcia leczenia odwykowego dotyczy osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozpad życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od pracy oraz systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny. Oznacza to, że sam fakt uzależnienia od alkoholu nie może stanowić samoistnej podstawy do zobowiązania danej osoby do podjęcia leczenia odwykowego, lecz towarzyszyć muszą temu także określone negatywne zachowania w sferze społecznej.

O zastosowaniu ww. procedury wobec osoby uzależnionej stanowi sąd rejonowy, właściwy dla miejsca jej zamieszkania lub przebywania, na wniosek właściwej terytorialnie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych lub prokuratora.

Zadania programu :

- 1) Przyjęcie zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy.
- 2) Zaproszenie na rozmowę osoby, co do której wpłynęło zgłoszenie i pouczenie jej o konieczności zaprzestania działań wymienionych w art. 24 ustawy i poddania się leczeniu odwykowemu. Należy podkreślić, że jakkolwiek postępowanie przed gminną komisją nie jest postępowaniem administracyjnym w rozumieniu art. 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, to wszelkie pisma urzędowe kierowane do strony w toku tego postępowania powinny spełniać wymogi formalne wskazane w tym akcie.
- 3) Jeżeli osoba wezwana nie zgodzi się dobrowolnie poddać leczeniu, a wstępne czynności przeprowadzone w sprawie uzasadniają kontynuowanie postępowania, uzasadnione jest skierowanie takiej osoby na badanie przez biegłych (psycholog lub specjalista psychoterapii uzależnień i psychiatra) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienie od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego (art. 25 ustawy).
- 4) Przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłego (art. 26 ust. 3 ustawy), do której należą: opinia wydana przez biegłych, protokół z rozmowy z osobą zgłaszającą do komisji przypadek nadużywania alkoholu, protokół z rozmowy z osobą uzależnioną od alkoholu, o ile do takiej rozmowy doszło, inne informacje w sprawie, jeśli osoba uzależniona nie stawiła się na rozmowę w terminie wskazanym przez komisję ani też na badanie przez biegłych, do wniosku należy dołączyć informację o podjętych w tej sprawie czynnościach (liczba i terminy wezwań wraz z informacją o niestawieniu się osoby wzywanej).
- 5) Złożenie wniosku o wszczęciu postępowania do sądu rejonowego właściwego miejscu zamieszkania lub pobytu osoby, której postępowanie dotyczy (art. 26 ust. 3 ustawy). Zgodnie z art. 511 w zw. z art. 187 Kodeksu postępowania cywilnego wniosek powinien zawierać oznaczenie sądu, do którego jest kierowany oraz imiona i nazwiska uczestników postępowania; oznaczenie rodzaju pisma; dokładne określenie żądania oraz przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających. Pismo to może również zawierać wnioski o wezwanie na rozprawę określonych świadków lub biegłych, żądania dowodów znajdujących się w sądach, urzędach lub u osób trzecich.

Rozdział IV -Kompetencje członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych

Gminna komisja jest powoływana na podstawie art. 4¹ ust.3 ustawy przez Wójta Gminy w Sokołowie Podlaskim. W skład gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (art. 4¹ ust. 4 ustawy), a zasady wynagradzania członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych określa Rada Gminy w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (art. 4¹ ust. 5). Do ustawowych zadań gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych należy:

- 1) Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć

- sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
 - 5) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii,
 - 6) Opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane i podawane są napoje alkoholowe),
 - 7) Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych (na podstawie upoważnienia wystawionego przez Wójta Gminy, art. 18 ust. 8 ustawy).

Rozdział V – Preliminarz wydatków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2013 rok

Dział	Rozdział	§	Nazwa	Plan
851	85153		Przeciwdziałanie Narkomanii	5.000
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	3.000
		4300	Zakup usług pozostałych	2.000
	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	55.000
		4110	Składki na ubezpieczenie społeczne	1.500
		4120	Składki na fundusz płacy	500
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	28.000
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	10.000
		4300	Zakup usług pozostałych	14.100
		4410	Podróże służbowe i krajowe	400
		4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	500
RAZEM				60.000

Rozdział VI - Postanowienia końcowe.

1. Spodziewane efekty realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

- 1) Uświadomienie zdrowotnych i społecznych skutków nadużywania alkoholu i narkotyków.
- 2) Wzrost liczby młodych osób zaangażowanych w propagowanie zachowań abstynenckich.
- 3) Wzrost inicjatyw społeczności lokalnej podejmowanych na rzecz zapobiegania alkoholizmowi i narkomani zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży jak również pomocy osobom uzależnionym.
- 4) Wzrost świadomości mieszkańców gminy o możliwości uzyskania szeroko rozumianego wsparcia.
- 5) Pogłębienie wiedzy o zjawisku przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
- 6) Zmiana stereotypów utrudniających świadczenie pomocy osobom tego wymagających.

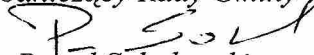
2. Sposób kontroli realizacji programu.

- 1) Przewodniczący GKRPA składa roczne sprawozdanie z wykonania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Wójtowi i Radzie Gminy w Sokołowie Podlaskim.
- 2) Stały monitoring programu prowadzony jest przez Pełnomocnika ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

3. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- 1) Członkom przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach Komisji w wysokości 150 zł brutto.
- 2) Przewodniczącemu Komisji przysługuje wynagrodzenie miesięczne w wysokości 550 zł. za udział w pracach Komisji i jej obsługę.
- 3) Opiekunowi świetlicy socjoterapeutycznej biorącemu udział w posiedzeniu komisji na zaproszenie przewodniczącego komisji przysługuje wynagrodzenie, za każdą godzinę posiedzenia w wysokości 25 zł. brutto.
- 4) Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie listy obecności zatwierdzonych przez Przewodniczącego.

Przewodniczący Rady Gminy

Paweł Sobolewski